

træffer visse økonomiske Ændringer i Samfundets Tilstand; og herigennem kommer jeg saa til det fjerde Middel, som foreslaas anvendt, nemlig Nedsættelse af et Finansraad med en bestemt Myndighed. Det har ikke overrasket mig, at det ærede Medlem Hr. N. Neergaards Kritik paa dette Punkt har været den skarpeste; det var til at vente under Hensyn til Venstres Stilling i det hele taget, og jeg formoder, at ogsaa Regeringen har været forberedt paa en Modstand her.

Jeg skal først gøre en Bemærkning om Finansraadets Myndighed, idet det forekommer mig, at hvis der bliver noget af dette Finansraad, vil der let kunne opnaas Enighed om dets Sammensætning. Hvad dets Myndighed angaar, sagde det ærede Medlem Hr. N. Neergaard først, at det mindede om Økonomiraadet, og dernæst, for at fremtrylle noget endnu forfærdeligere, at det mindede om den overordentlige Kommission. Dette sidste er nu ikke rigtigt, for den overordentlige Kommissions og Indenrigsministeriets daværende Myndighed indtil Ændringerne i 1919 bestod i at kunne træffe Foranstaltninger og opretholde dem, saa at Rigsdagen i et vist Tidsrum havde overgivet sin faktiske Myndighed et andet Sted udfra Betragtningen af, hvad der under Krigsforholdene, men ogsaa kun under Krigsforholdene, var ønskeligt.

Det ærede Medlem fremhævede, at man ikke desto mindre skaber en Myndighed udenfor Rigsdagen; men heroverfor vil jeg gøre opmærksom paa, at ved den Bestemmelse, der her er Tale om, sker der en Begrænsning til to Sider. I det Tidsrum, da Rigsdagen ikke er inde, sker der en faktisk Begrænsning af Regeringens Myndighed, idet Regeringen i Henhold til Grundloven har Adgang til at udstede provisoriske Love, som kan opretholdes i hele den følgende Samling, hvis Folketinget ønsker det. Regeringens Myndighed begrænses for det første til Gennemførelse af det, som et Flertal af Finansrådet anbefaler, og for det andet bestemmes det, at den Foranstaltning, som gennemføres, kun skal gælde en Maaned udover Rigsdagens Sammentræden. Men medens Ministeriets Myndighed, naar Rigsdagen ikke er samlet, saaledes begrænses, er der jo ingen Tvivl om, at Rigsdagens Myndighed faktisk begrænses, medens den er sammen, idet det ærede Medlem Hr. N. Neergaard har Ret i, at naar man har vedtaget og gennemført Finansraadsbeslutninger af vidtrækkende Betydning og derefter forelægger dem for Rigsdagen, vil Situationen være anderledes, end naar der er Tale om at indføre noget, som ikke forud

eksisterer. Spørgsmaalet om at forkaste og fjerne en allerede truffen Ordning vil ofte kunne indeholde større Betæneligheder end det at modsætte sig Ordningens Indførelse. Med andre Ord: der sker altsaa her en virkelig Indskrænkning af Rigsdagens Myndighed.

I den Artikel, jeg flere Gange har sigtet til, siges det, at Rigsdagen ved at vedtage noget saadant vilde give sig selv en uhørt Uduelighedsattest. Jeg vilde ønske, at Diskussionen om hele dette Lovforslag kunne føres i den Tone, hvori den ærede Ordfører for Venstre og den ærede Ordfører for de Konservative har ført den her i Dag med Ønske om ikke at tilvejebringe en ophidset Stemning i Befolkningen under disse Diskussioner, men derimod en virkelig Villie til at søge en Løsning gennem indbyrdes Forhandling. Det, der maa siges om dette Forhold, er jo det kendte, at der for Øjeblikket er en faktisk Vanskelighed i vor Forfatning med Hensyn til Spørgsmaal, som skal løses øjeblikkelig. Med Hensyn til Spørgsmaal, som kan vente, har vor Forfatning skabt en Form, men drejer det sig om Spørgsmaal, som skal løses øjeblikkelig, staar de to Ting eventuelt med forskellige Opfattelser overfor hinanden, og hvis man da ikke kan naa til noget Resultat, er det i og for sig ikke nogen Uduelighedsattest for Rigsdagen, der herigennem udtrykkes — det kan være, at Modsætningerne hver for sig er af en saadan Vægt og Værdi, at de ikke lader sig forene —, men saa er det, fordi Forfatningen ikke har anvist Vej til en Løsning af saadanne Konflikter i Tilfælde, hvor Løsningen maa foreligge straks. Derfor var det vel ogsaa, antager jeg, at Venstre under Krigstiden, for at komme bort fra Nødvendigheden af at deltage i forskellige af Regeringens Foranstaltninger, ordnede det saaledes, at Regeringen paa egen Haand støttet af Partier i Folketinget var i Stand til at gennemføre visse Beslutninger.

Det er med Rette blevet fremhævet, at ingen forstandig Regering vil kunne misbruge Bestemmelser af Finansrådet, idet de skal forelægges for Rigsdagen straks efter dens Sammentræden, thi hvis man vilde gennemføre noget, som man kunde vente forkastet af Rigsdagen øjeblikkelig, vilde det jo udsætte Regeringen for, at dens politiske Anseelse fik det alvorligste Knæk.

Jeg har set den Tanke udkastet, at der paa Forhaand er blevet tilvejebragt et bestemt Flertal i Finansrådet, saaledes at Regeringen altid har et sikkert Flertal dér — jeg har ogsaa set det udtalt i Ven-